

1. LIETUVIŠKOS AMONIO SALIETROS SANDĖLIAVIMO SĄLYGOS:

- 1.1.** Sufasuota amonio salietra gali būti sandėliuojama sandėliuose, stoginėse arba lauke aikštelėse.
- 1.2.** Nefasuota amonio salietra gali būti sandėliuojama sandėliuose. Nefasuotą amonio salietrą sandėliuoti lauke arba stoginėse draudžiama. Ūkiuose nefasuota amonio salietra gali būti saugoma bokštiniuose aruoduose arba uždaruose kaupuose.
- 1.3.** Sąlygos amonio salietros sandėliavimui sandėliuose:
- 1.3.1.** Sandėliai turi būti uždari, dengti, sausi, vėdinami ir švarūs.
- 1.3.2.** Sandėlio patalpa turi būti vieno aukšto, be rūsio ar pusrūsio. Vieną kartą metuose sandėlio patalpa turi būti ištuštinama, kruopščiai išvalomi trašų likučiai nuo sandėlio grindų. Amonio salietros sandėliai turi būti iš nedegių medžiagų.
- 1.3.3.** Amonio salietros sandėlio grindys turi būti iš nedegios medžiagos – betono, be bituminių sujungimų bei perėjimų. Neturi būti vidinių skylučių, griovelių ar kanalų.
- 1.3.4.** Sandėliuose turi būti palaikoma ne aukštesnė kaip 30 °C temperatūra ir ne didesnis kaip 50 % drėgnis.
- 1.3.5.** Amonio salietros sandėliuose turi būti numatyta natūrali ventiliacija, kuri ne darbo metu keistų patalpoje orą ne mažiau kaip vieną kartą per valandą. Darbo metu turi būti įjungiamas mechaninė ventiliacija. Jos intensyvumas apskaičiuojamas įvertinant, kad nebūtų viršytas kenksmingųjų medžiagų kiekis patalpos ore darbo metu.
- 1.3.6.** Jeigu nėra griežtesnių tos šalies reikalavimų, sandėlyje vienu metu leidžiama laikyti ne daugiau kaip 1249 t amonio salietros. Didesni amonio salietros kiekiai gali būti sandėliuojami objektuose, kuriuose pagal Direktyvą 2012/18/ES vykdomi pavojingiems objektams taikomi reikalavimai. Leidžiama amonio salietros sandėliuoti nuo 1250 t imtinai iki 5000 t, jei objektas pagal kvalifikacinį sandėliuojamos amonio salietros kiekį atitinka žemesnės pakopos reikalavimus. Leidžiama amonio salietros sandėliuoti nuo 5000 t ir daugiau, jei objektas pagal kvalifikacinį sandėliuojamos amonio salietros kiekį atitinka aukštesnės pakopos reikalavimus.
- 1.3.7.** Amonio salietros krūvų ir rietuvių dydis sandėlyje turi atitikti šalies nacionalinius teisės aktų reikalavimus.
- 1.3.8.** Nefasuotos amonio salietros krūvų arba sufasuotos amonio salietros rietuvių aukštis sandėlyje turi būti toks, kad nuo jų viršaus iki sandėlio statybinių konstrukcijų ir lempų laikiklių liktų mažiausiai 1 m atstumas. Tai reikalinga tam, kad amonio salietros nepaveiktų šiluma (taip pat ir trinties šiluma) ir kad amonio salietra nebūtų užteršta.
- 1.3.9.** Sandėliuose aplink kiekvieną sufasuotos amonio salietros rietuvę turi būti paliktas mažiausiai 1 metro pločio tarpas (įskaitant ir nuo pastato sienų). Sandėlių viduje tarp visų sufasuotų trašų rietuvių ir nefasuotų trašų krūvų ir tarp visų sufasuotų trašų rietuvių turi būti palikti priešgaisriniai ir avariniai transporto priemonių važiavimo takai, kurie turi būti ne mažiau kaip 0,5 metro platesni už transporto priemonę, tačiau ne siauresni kaip 3 metrai.
- 1.3.10.** Sandėliuojant nesupakuotą amonio salietrą, sandėliavimo patalpa gali būti padalinta į keletą patogios formos ir matmenų skyrių. Jų dydis, forma ir kiti parametrai turi atitikti šalies nacionalinius teisės aktų reikalavimus.
- 1.3.11.** Sufasuotos amonio salietros didmaišiai sandėlyje laikomi sukrauti ant plokščiųjų padėklų, neturinčių išlindusių vinių, medvaržčių, medienos atplaišų ar kitų aštrių daiktų, galinčių pažeisti didmaišį.

- 1.3.12.** Amonio salietra neturi būti kraunama į sandėlį aukštesnės kaip 55 °C temperatūros.
- 1.3.13.** Amonio salietra yra higroskopiška, todėl ji, laikoma krūvoje nesupakuota, gali iš oro sugerti drėgmę. Turi būti imamasi tinkamų apsaugos priemonių, siekiant amonio salietrą apsaugoti nuo drėgmės. Tai gali būti pasiekama uždengiant amonio salietros krūvas vandeniui nepralaidžia plėvele. Sandėlio durys kiek įmanoma turi būti laikomos uždarytos.
- 1.3.14.** Yra GRIEŽTAI DRAUDŽIAMA naudoti sprogmenis amonio salietros krūvų, kurios sukibo į gabalus, suskaldymui. Sukibęs produktas gali būti susmulkinamas mechaninėmis priemonėmis.
- 1.4.** Sąlygos amonio salietros sandėliavimui stoginėse:
- 1.4.1.** Stoginės turi būti pastatytos tik iš nedegių medžiagų.
- 1.4.2.** Stoginės turi būti su kieta grindų danga.
- 1.4.3.** Sufasuota amonio salietra stoginėse turi būti laikoma sukrauta rietuvėmis.
- 1.4.4.** Sufasuotą amonio salietrą sandėliuojant stoginėse, rietuvėje jos negali būti daugiau kaip 700 t bei rietuvės plotas negali būti didesnis kaip 300 m². Tarp rietuvių turi būti palikti ne mažesni kaip 6 metrų priešgaisriniai tarpai. Tiekiant amonio salietrą į kitas šalis, jose leidžiamas stoginėse laikyti amonio salietros kiekis, rietuvių dydis ir atstumai tarp rietuvių turi atitikti tos šalies nacionalinius reikalavimus.
- 1.4.5.** Fasuotą amonio salietrą laikant stoginėse, visais atvejais ji turi būti laikoma ne aukštesnėje kaip 30 °C temperatūroje (tik šaltuoju metų laiku, kai aplinkos temperatūra žemesnė kaip 30 °C), apsaugota nuo tiesioginių atmosferos kritulių, drėgmės (lietaus, sniego, kad pakuotė nebūtų vandenyje ir vanduo ant jos nesikaupytų) ir tiesioginių saulės spindulių.
- 1.5.** Sąlygos amonio salietros sandėliavimui lauke aikštelėse:
- 1.5.1.** Aikštelės turi būti su kieta danga.
- 1.5.2.** Sufasuota amonio salietra lauke aikštelėse turi būti laikoma sukrauta rietuvėmis.
- 1.5.3.** Sufasuotą amonio salietrą, sukrautą rietuvėmis, sandėliuojant lauke aikštelėse, trašų rietuvės turėtų būti dedamos ant padėklų, taip sumažinant apatinių maišų sudrėkimo galimybę bei sumažinant išbrokuotos produkcijos kiekį.
- 1.5.4.** Sufasuotą amonio salietrą sandėliuojant lauke aikštelėse, rietuvėje jos negali būti daugiau kaip 700 t bei rietuvės plotas negali būti didesnis kaip 300 m². Tarp rietuvių turi būti palikti ne mažesni kaip 6 metrų priešgaisriniai tarpai. Tiekiant amonio salietrą į kitas šalis, jose leidžiamas lauke aikštelėse laikyti amonio salietros kiekis, rietuvių dydis, atstumai tarp rietuvių turi atitikti tos šalies reikalavimus.
- 1.5.5.** Sufasuotą amonio salietrą laikant lauke aikštelėse, visais atvejais ji turi būti laikoma ne aukštesnėje kaip 30 °C temperatūroje (tik šaltuoju metų laiku, kai aplinkos temperatūra žemesnė kaip 30 °C), apsaugota nuo tiesioginių atmosferos kritulių, drėgmės (lietaus, sniego, kad pakuotė nebūtų vandenyje ir vanduo ant jos nesikaupytų) ir tiesioginių saulės spindulių.
- 1.6.** Sąlygos amonio salietros sandėliavimui bokštiniuose aruoduose ir kaupuose:
- 1.6.1.** Bokštiniai arudai ir kaupuvai turi būti skirti tik amonio salietros laikymui.
- 1.7.** Sąlygos produkto leidžiamam krauti eilių skaičiui:
- 1.7.1.** Amonio salietra, sufasuota į 500 kg didmaišius, sandėliuojant rietuvėse negali būti kraunama viena ant kitos daugiau kaip 4 eilėmis.
- 1.7.2.** Amonio salietra, sufasuota į 600 kg didmaišius, sandėliuojant rietuvėse negali būti kraunama viena ant kitos daugiau kaip 3 eilėmis.

1.7.3. Amonio salietra, sufasuota į 1000 kg didmaišius, sandėliuojant rietuvėse negali būti kraunama viena ant kitos daugiau kaip 3 eilėmis.

1.7.4. Amonio salietra, sufasuota į 1250 kg didmaišius, sandėliuojant rietuvėse negali būti kraunama viena ant kitos daugiau kaip 3 eilėmis.

1.8. Sąlygos amonio salietros sandėliavimui su kitais produktais:

1.8.1. Amonio salietrą vienoje patalpoje su kitomis trąšomis galima saugoti tik sufasuotą, tačiau visais atvejais atskiroje rietuvėje. Vienoje patalpoje su sufasuota amonio salietra saugomos kitos trąšos taip pat turi būti sufasuotos.

1.8.2. Medžiagos, kurios yra termiškai stabilios ir nereaguoja su amonio salietra (pvz.: DAP, natrio nitratas, kalkakmenis, kalcio amonio salietra), gali būti sandėliuojamos toje pačioje sandėliavimo zonoje, kaip amonio salietra, tačiau turi būti išvengiama šių medžiagų susimaišymo ir užteršimo.

1.8.3. Jeigu toje pačioje patalpoje ar vietoje su amonio salietra sandėliuojamas karbamidas, turi būti numatyta, kad jie nebūtų sandėliuojami greta ir neturėtų sąlyčio. Amonio salietros ir karbamido sandėliavimas turi būti organizuojamas taip, kad jie negalėtų užteršti ar paveikti vienas kito, net ir gaisro atveju.

1.8.4. Tipai medžiagų, kurie laikomi potencialiai pavojingais sandėliuoti kartu su amonio salietra:

1) Degios medžiagos, keliančios gaisro pavojų ir šilumos išsiskyrimo pavojų;

2) Medžiagos, kurios yra chemiškai nestabilios arba kurios, esant sąlyčiui su amonio salietra, gali reaguoti;

3) Medžiagos ir daiktai, galintys sprogti;

4) Medžiagos, kurios gaisro metu arba reaguodamos su amonio salietra, gali išskirti toksiškus dūmus.

Šių tipų medžiagos negali būti vienoje patalpoje sandėliuojamos su amonio salietra. Tokių medžiagų pavyzdžiai:

- Kietos arba skystos medžiagos, jautrios skyylimui ir sprogimui (pvz.: organiniai peroksidai);

- Degūs skysčiai, tokie kaip benzinai, aliejai, tepalai, padengimo alyvos, mazutas;

- Dujų balionai, įskaitant suvirinimui skirtus balionus;

- Aliejinio pagrindo pesticidai;

- Ėsdinantys skysčiai, rūgštys ir kitos reaguojančios medžiagos, tokios kaip oksidatoriai, reduktoriai, chloratai, chloridai, hipochloritai, chlorinti organiniai junginiai, balinimo milteliai, chromatai, nitritai, vario ir cinko druskos, permanganatai, kurie gaisro atveju gali užteršti arba paveikti produktą;

- Lengvai degūs kieti ir skysti produktai, tokie kaip siera, metalų milteliai (ypač cinko), medžiagos, kurių sudėtyje yra vario, nikelio, kobalto, cinko ar jų lydinių, ir organinės medžiagos, tokios kaip mediena, šienas, šiaudai, grūdai ir gyvulių pašarai;

- Produktai, kurie esant drėgmės, išskiria šilumą (pvz.: negesintos kalkės arba kalcio cianamidas);

- Produktai, kurie reaguoja su amonio salietra išskiriant amoniako dujomis (pvz.: cementas, kalkės, bazinis šlakas, šarmai ir kitos šarminės medžiagos);

- Kiti žemės ūkio produktai, kurių sąveika su amonio salietra yra nežinoma arba neaiški (pvz.: pesticidai, dezinfekavimo priemonės, herbicidai).

1.8.5. Amonio salietra negali būti sandėliuojama toje pačioje rietuvėje, krūvoje, skyriuje, sekcijoje su medžiagomis, kurios priskiriamos 9 klasei JT Nr. 2071 pagal ADR (šios medžiagos skylimo metu gali veikti kaip šilumos šaltinis). Pageidaujama šių medžiagų nesandėliuoti tame pačiame pastate su amonio salietra. Ten, kur tokios medžiagos laikomos tame pačiame pastate su amonio salietra, turi būti taikomos griežtos procedūros, užtikrinančios, kad medžiagos efektyviai bus atskirtos ir negalės paveikti vienos kitų gaisro ar skylimo atveju.

1.8.6. Norint toje pačioje sandėliavimo zonoje su amonio salietra sandėliuoti ne trąšas, kurios yra degios ir reaguojančios, turi būti imamas ypatingų atsargumo priemonių. Ne trąšos turi būti atskirtos priešgaisriniais barjeriais, kurių atsparumas buvo parinktas pagal numatomų saugoti produktų kiekį ir pobūdį.

1.8.7. Turi būti imamas atsargumo priemonių, kad būtų išvengta netyčinio skirtingų trąšų produktų susimaišymo, net jei jie nėra klasifikuojami kaip pavojingi. Tokio netyčinio sumaišymo metu gali susimaišyti nesuderinamos medžiagos, tame tarpe ir klasifikuojamos kaip pavojingos, su nenuspėjamomis savybėmis.

1.8.8. Sandėliavimo pastatas, kuriame saugoma amonio salietra, neturi būti naudojamas ne trąšoms laikyti, įskaitant pakavimo medžiagas ir padėklus, nebent jie nuo trąšų būtų atskirti tinkama priešgaisrine pertvara. Kilus šių ne trąšinių medžiagų gaisrui, jos negali turėti galimybės paveikti amonio salietrą.

1.8.9. Laikantis pagrindinio principo, kad gaisro atveju kartu sandėliuojami produktai neturi užteršti ar paveikti vienas kito, tam tikrais atvejais yra visiškai adekvatu aplink sandėliuojamą amonio salietrą palikti pilnai tuščias erdves.

1.9. Kitos sąlygos visoms sandėliavimo vietoms:

1.9.1. Amonio salietros didmaisiai laikomi vertikaloje padėtyje.

1.9.2. Sandėliuojant uostuose, sufasuoti amonio salietros maišai/rietuvės turėtų būti dedami ant padėklų, taip sumažinant apatinių maišų sudrėkimo galimybę bei sumažinant išbrokuotos produkcijos kiekį.

1.9.3. Amonio salietros sandėliavimo zona pas gamintoją, uoste, pas platintojus ir galutinius naudotojus turi būti neprieinama leidimo neturinčiam personalui. Gerai matomose produkto sandėliavimo zonos vietose turi būti iškabinti perspėjimai „Įėjimas tik su leidimais“ bei kiti saugaus amonio salietros sandėliavimo reikalavimai.

1.9.4. Amonio salietros sandėliavimo zonoje draudžiama rūkyti, draudžiama atvira liepsna, elektriniai šildytuvai su atviromis spinduliavimo gijomis. Nelaikyti amonio salietros ten, kur ją gali paveikti bet koks šilumos ar kaitinimo šaltinis. Gerai matomose produkto sandėliavimo zonos vietose turi būti iškabinti perspėjimo ženklai „Rūkyti draudžiama“.

1.9.5. Per amonio salietros sandėliavimo zoną netransportuoti degių medžiagų.

1.9.6. Amonio salietros sandėliuose ir kitose sandėliavimo zonose nevykdyti veiklos, kuri nėra tiesiogiai susijusi su sandėliavimo zona (pvz.: transporto priemonių techninė priežiūra ar įrangos remontas).

1.9.7. Amonio salietros sandėlio grindų valymui nenaudoti organinių medžiagų (pvz.: pjuvenų), naudoti neorganinius absorbentus (pvz.: klintis, smėlį, dolomitą, gipsą).

1.9.8. Tvarkymo metu nubyrėjusi amonio salietra turi būti sušluota ir saugiai pašalinta. Turi būti užtikrinama, kad tarpai tarp krūvų būtų švarūs.

1.9.9. Turi būti imamos priemonių, kad ant amonio salietros sandėliavimo vietų grindų nesusidarytų ir nesikauptų sumindžiotos ir sukietėjusios amonio salietros sluoksnis.

1.9.10. Vengti produkto saugojimo karštose patalpose ar saulės atokaitoje, produkto pakuotės pažeidimo, drėgmės į produktą patekimo, užteršimo nesuderinamomis medžiagomis (trašomis ir kitomis medžiagomis, kurių sudėtyje yra elementinės sieros, karbamido, NPK, NP ir/arba NK trašų karbamido pagrindu).

1.9.11. Šio produkto įsigijimą, įvežimą, laikymą ar naudojimą plačiojoje visuomenėje riboja Reglamentas (ES) 2019/1148. Apie visus įtartinus sandorius ir reikšmingus dingimo atvejus bei vagystes turėtų būti pranešama atitinkamam nacionaliniam ryšių palaikymo centrui. Žr.

https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/internal-security/counter-terrorism-and-radicalisation/protection/legislation-chemicals-used-home-made-explosives_en

1.9.12. Be čia pateikiamų amonio salietros sandėliavimo sąlygų turi būti laikomasi Europos trašų gamintojų asociacijos „Fertilizers Europe“ išleisto dokumento „Birių mineralinių trašų sandėliavimo, tvarkymo ir transportavimo gairės“ (2007 m.) rekomendacijų.

1.10. Amonio salietros, sandėliuojamos sandėliuose, stoginėse, garantinis terminas yra 12 mėnesių nuo pagaminimo datos, sandėliuojamos lauke – 9 mėnesiai nuo pagaminimo datos.